

МОВА І КУЛЬТУРА

Конференції під такою назвою були започатковані п'ятнадцять років тому проф. С.Бураго. Нині цей науковий форум, до роботи якого залучаються науковці як з України, так і з близького та далекого зарубіжжя, носить ім'я вченого. Особлива роль в організації подібних наукових зібрань належить Видавничому дому Дмитра Бураго, співорганізатори — Інститут філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні НАН України, Інститут психології ім. Г.С.Костюка АПН України, Інститут вищої освіти АПН України.

XV міжнародна наукова конференція “Мова і культура” ім. проф. Сергія Бураго проходила в Києві 19-23 червня 2006 р. На пленарному засіданні було заслухано тринадцять доповідей, серед них можна відзначити виступи дослідниць з Польщі *Д.Будняк* (Кельце) “Своеобразный генетический код русского, польского и украинского языков” та Росії *Л.Зубової* (Санкт-Петербург) “Грамматические вольности современной поэзии”, а також доповіді українських вчених *Т.Гундорової* (Київ) “Колоніальність і маскарад: навколо “Енеїди” Котляревського” та *В.Калинкіна* (Донецьк) “Поэтонимология: новое название или новая отрасль ономастических исследований”.

Під час роботи конференції працювало 10 секцій: “Філософія мови і культури”, “Психологія мови і культури”, “Міжкультурна комунікація”, “Мова сучасного мистецтва”, “Лінгвокультурологічна інтерпретація тексту” (дві підсекції), „Національні мови і культури в їх специфіці та взаємодії” (дві підсекції), “Мова і засоби культурної комунікації”, “Художня література в контексті культури” (три підсекції), “Теорія і практика перекладу”, “Культурологічний підхід до викладання мови і літератури”.

Упродовж роботи секції “Художня література в контексті культури” (II підсекція) доповідачі розглядали загальнотеоретичні літературознавчі питання в широкому культурному контексті: *В.Аминєва* (Казань) “Основания рациональности” в сопоставительном изучении русской и татарской литератур”, *Д.Тетеріна-Блохина* (Мюнхен) “Погляди І.Франка на українську літературну мову”, *В.Разживін* (Слов'янськ) “Інонаціональний культурний простір в українській історичній повісті 20—30 років ХХ століття”, *Н.Костенко* (Київ) “Про книгу Тамари Гундорової “Український літературний постмодерн”, *О.Волошин* (Львів) “Постать Пантелеймона Куліша в контексті критичних і перекладознавчих праць Миколи Зерова”, *Н.Мінич* (Одеса) “Гра як стратегія автора та спосіб прочитання роману В.Домонтовича “Доктор Серафікус”. Специфіці відображення етичних переконань у літературних творах присвятили свої доповіді *Т.Макарова* (Кривий Ріг) “Етико-духовні інтерпретації спадковості у п'єсах Г.Ібсена та В.Винниченка”, *Я.Гладир* (Кривий Ріг) “Духовно-культурологічні перегуки романів В.Винниченка, О.Толстого та Л.Юріка”. Значну увагу дослідників привернули питання рецепції біблійної та античної символіки: *Г.Вівам* (Одеса) “Рецепція та інтерпретація традиційних образів міфологічної генези у творчості Василя Стуса”, *Н.Науменко* (Київ) “Інтерпретація образів слов'янської міфології в українському вільному вірші (на матеріалі збірки “Тринадцять алогій” Ігоря Калининця)”, *І.Юрова* (Донецьк) “Особливості трансформації біблійного сюжету в новелі І.Костецького “Тобі належить цілий світ”. Великий корпус повідомлень охоплював відображення історії в художніх творах: *К.Константиненко* (Венеція-Київ) “Україна і Хмельниччина у баченні Альберто Віміні як автора “Історії громадянських війн у Польщі”, *О.Федоренко* (Кривий Ріг) “Образ Івана Сірка в романі

Юрія Мушкетика “Яса”; релігію як чинник літературного процесу розглянула *М.Косицька* (Київ) “Літос митрополита Петра Могили в силовому полі риторики й релігійної полеміки”; проблемі „петербурзького тексту” присвятила доповідь *А.Базилян* (Луцьк) “Петербург Ф.Достоевського в рецепції Я. Івашкевича”; сприйняття постаті Гоголя в контексті української та російської культури і мовної політики висвітлив *П.Михед* (Київ) “Проблеми видання творів Гоголя українською мовою”, літературу в колі мистецтв розглядали *Ю.Плишак* (Сімферополь) “Русские картины П.Хейзе”, *П.Вицац* (Будапешт) “Поэзия Владимира Высоцкого в венгерской культурной жизни”, *Н.Гаврилюк* (Київ) “Сім струн” Лесі Українки: струна четверта”.

У межах заходу відбулися круглі столи “Проблеми вивчення історії російськомовної літератури України”, “Наукова спадщина М.П. Алексєєва до 110-річчя від дня народження”, “М.О.Максимович і Київська історико-філологічна школа в славістиці: концептуальні засади, традиції, діапазон дії”, “Культура міжнародних відносин”.

XV міжнародна наукова конференція “Мова і культура” ім. проф. Сергія Бураго засвідчила зацікавлення учасників різноманітними виявами культурного життя національних спільнот, “діалогом” різних видів мистецтва.

Надія Гаврилюк

ФЕНОМЕН ВОЛОДИМИРА СВДІЗІНСЬКОГО: ПЕРШІ ПІДСУМКИ

В Інституті літератури НАН України в межах роботи літературно-критичного клубу “Академічні бесіди” відбулася презентація-обговорення найповнішого на сьогодні видання творчої спадщини класика української літератури ХХ ст. Володимира Свідзінського (Свідзінський В.Є. Твори: У 2 т. / Вид. підготувала Е.Соловей. Відповідальний редактор В.Дудко. — К.: Критика, 2004. — Серія “Відкритий архів”). Видання містить ліричні поезії, поеми, казки, жарти та експромти, поетичні переклади, статті та листи В.Свідзінського. Частину художніх творів, перекладів та епістолярію митця надруковано вперше. Важливими компонентами зібрання творів є ґрунтовна стаття Елеонори Соловей про життя і творчість Володимира Свідзінського та докладні коментарі, які містять цінні матеріали для глибшого розуміння текстів письменника і їхніх літературних та позалітературних контекстів.

Степан Захаркін, координатор проекту і модератор засідання, серед найважливіших здобутків цього безпрецедентного, першого повного видання поетичної спадщини Володимира Свідзінського назвав повноту охоплення друкованих і рукописних джерел, високий рівень дотримання академічних стандартів, професійний, фаховий коментар:

- ґрунтовне дослідження рукописної спадщини поета, максимальне охоплення джерельної бази стало наслідком копіткої роботи упорядниці — Елеонори Соловей — в архівах Чернігова, Харкова, Києва, Львова. Здійснення такого масштабного пошукового етапу стало можливим за фінансового сприяння Гарвардського українського наукового інституту та організаційної підтримки видавництва “Критика”. Завдяки цьому корпус відомих текстів Володимира Свідзінського поповнився низкою творів, що раніше не друкувалися. Водночас, великим досягненням видання стала спроба реконструкції поетичної збірки “Медобір”, що є центральною в поетичній спадщині Володимира Свідзінського;

- високий професійний рівень видання забезпечив і кваліфікований коментар; до роботи над ним залучено фахівців із галузей театрознавства та етнографії;

- серед досягнень презентованого двотомника названо й повноту охоплення ілюстративного матеріалу — у виданні зібрано всі відомі на сьогодні прижиттєві зображення Свідзінського.

У вступному слові *Степан Захаркін*, зокрема, зауважив:

Двотомник творів Володимира Свідзінського з’явився уже понад рік тому в київському видавництві “Критика” в рамках наукової видавничої програми “Відкритий архів”. Упорядником обох томів, людиною, яка написала більшу частину коментарів і підготувала до друку тексти, є доктор філологічних наук Елеонора Соловей. У презентованому двотомнику вперше, у максимально повному обсязі, явлено творчу спадщину Свідзінського, за винятком прозових його перекладів. Зрештою, повнота цього